

ERRSI TEATAJA

6/2013 SUVESÜNDMUSTE ERI

- * Kolm rahvatantsuõpetajat said taas kutsetunnistuse *
- * Kaerajaani võistutantsimine * Baltica *
- * Võru folkloorifestival * Laste oma folk * Märjamaa folk *
- * Lühidalt * Koolitused sügiseks *
- * Palju õnne *

KOLM RAHVATANTSUÕPETAJAT SAID TAAS KUTSETUNNISTUSE

12. juunil toimus Tallinna Ülikooli koreograafiaosakonnas rahvatantsuspetsialisti kutseksam.

Kutseeksami tulemusena otsustati omistada kutsetunnistused järgnevalt:

1. Aveli Asberile omistati rahvatantsuspetsialisti IV tase
2. Helena-Mariana Reimannile omistati rahvatantsuspetsialisti V tase
3. Ene Jakobsonile omistati rahvatantsuspetsialisti V tase.

Kõik kolm taotlejat on rahvatantsumaastikul tuntud ja tunnustatud tantsuõpetajad.

Eksamikomisjon koosseisus Mall Noormets (kutsekomisjoni poolt), Sille Kapper, Ilma Adamson ja Henn Tiivel (kõik kolm rahvatantsuspetsialist V tase)

VÖNNUS KOGUNESID KAERAJANIJAD

Väike ja omapärane rahvaüritus, Võnnu kaera-jaani võistutantsimine, tõi nädala-vahetusel Tartumaale mitu bussitäit tantsijaid. Lääniste külaplatsil astus üles 11 rahvatantsu-rühma.

Kaera-Jaani lugulaulu sõnad arvatakse legendi järgi Läänistest, Võnnu vallast pärit olevat. Sel aastal viis Võnnu kultuurimaja võistu-tantsu Jaan Matsoni alias Kaera-Jaani sünnikohta tagasi.

Parimaks kaerajaanijaks osutus Tartu noorte segarühm **Lea** Lea Hanni juhendamisel.

Võitjarühm **Lea**

Valiti ka parim memmederühm: **Linda** Tartust (Maimu Janisk)

Parim naisrühm: **Naita** Tartust (Lea Hanni)

Parim segarühm: **Abja Gümnaasiumi lasterühm** (Viive Niinemäe)

Tantsurühmi hindas žürii: Erika Põlendik (ERRS), Tarmo Lillo (Tartumaa Rahvatantsujuhtide Liit) ja Astrid Hallik (Eesti Rahvakultuuri Keskus).

BALTICA OOTAB KÜLALISI KAUGELT JA LÄHEDALT

3.-7. juulini toimuvale folkloorifestivalile Baltica tuleb lisaks Eesti osalejatele ka külalisi Jordaaniast, Leedust, Venemaalt, Keeniast, Lätist, Indiast ja Sloveeniast.

Festival rändab mööda Eestit. 4. juulil ollakse Tartumaa trallamil, reedel Virumaal Iisakus ja Valgamaal Sangastes, laupäeval ja pühapäeval Tallinnas.

Folkloorirühm **Ghozlan Al-shamal** tantsib nii kogu Jordaania kui ka oma piirkonna tantse. Festivalikavas on traditsioonilised lõikusaja ja pulmatantsud. Rühm mängib Jordaania traditsioonilistel rahvapillidel - mijwis, tabla, idamaine akordion, aud jt.

Leedu folkloorirühm **Ratilélis** asutati 1991. aastal St. Matase põhikooli 11-aastastest lastest. Kui nad kooli lõpetasid, jätkasid nad esinemisi Kaunase Rahvamuusikakeskuses. Täna on rühmas 20 14-18 aasta vanust liiget. Noored laulavad, tantsivad ja mängivad erinevaid rahvapille - torupille, karjapasunaid, kanklest (Leedu kannel), paani flöote jm.

Udmurtias, Novõi küla laste kunstikoolis tegutsevas ansamblites **Koljadki ja Divo** on koos õpilased ja õpetajad. Ansambli repertuaar ja pillide valik on väga lai – liikmed mängivad näiteks flöote, pikkvilesid, akordionit, balalaikat, rütmipille ja teisi vanu traditsioonilisi rahvapille. Koljadki liikmed on ka osavad käsitöömeistrid, enamus rõivaid on algusest lõpuni ise tehtud. Koljadki osaleb ka kohaliku pärimuse kogumisel, keskendudes nii Udmurtias kui ka mujal elavate venelaste pärimuse uurimisele.

Sloveenia folkloorirühm **Karavanke Kultuuriklubi** tuleb väikesest linnast nimega Tržič ja ühendab sadakond tantsijat, muusikut, lauljat, näitlejat ja teisi kunstnikke. Nad püüavad elustada Sloveenia rahvatraditsioone nii allikalähedaselt kui võimalik ja seeläbi hoida elus kohalikku kultuuripärimust. Kõige olulisemaks varanduseks peavad klubilised oma rahvariideid, mis on valmistatud võimalikult autentselt.

Läti Krimulda maakonna Folkloorirühm **Putni** (linnud) ühendab eri põlvkondi vanuses 2-62: kes laulab, kes mängib pilli, kes räägib lugusid, kes küpsetab, kes tantsib, kes õmbleb, koob võid jpm. "Putni" liikmed on oma rahvapillid – trummid, vihmaviled ja muud puhkpillid ise teinud. "Putni" repertuaaris on nii rahvalaule, helletusi kui ka teisi laule, mis on seotud inimese elutsükli ja looduse elurütmiga.

Shrustii Multicultural Centre on keskus, mille hõlma all tegutsevad mitmed India folkloorirühmad. Balticale tuleb folkloorirühm India edelaosast Keralast. Rühm toob kaasa oma rituaalse tantsudraama Kathakali, mis pärineb 16. sajandist ja on inspireeritud sanskriti draamade Koodiyattam'i ja Krishanattami varastest vormidest. Kathakali hõlmab endas vägevaid näomaalinguid, silmipimestavaid kostüüme, ornamente ja peakatteid ning tantsu, mis väljendub nii näoilmetes, käte liikumises, kehahoiakutes ja poosides.

Keenia folkloorirühm **Sanalimu** tutvustab Aafrika rahvaste laule ja tantse. Tantsudel on mitmeid erinevaid variante alates hüppamisest ja lõpetades kehaosade väristamisega vastavalt trummimängule. Kavas olevad tantsud pärinevad Ida-Aafrikast Ugandast ja Tansaaniast, aga on ka Lõuna-Aafrika suulude tantse. Iga Keenia tantsu jaoks on erinev kostüüm sõltuvalt tantsu eesmärgist ja olukorrast. Tantse saadavad pulseerivad trummid, mis pärinevad erinevatelt Aafrika rahvastelt. Vaata lisa folkloorinoukogu.ee.

KARIN LEIVO

VÕRU FOLKLOORIFESTIVALIL ESINEB MAAILMA ESIMENE VOKIORKESTER

11.-15. juulini toimuval XIX Võru folkloorifestivalil astub maailmas esimest korda lavale vokiorkester.

„Vokk on iidne tööriist, mille roll on tänaseks muutunud,“ ütles festivali tegevjuht Kadri Valner. „Meie tahame selle tuua püüne peale ja panna ta laulma. Nii nagu vokivurina saatel veedeti kunagi õhtuid, sama moodi algab ja lõpeb nende helidega tänavune festival.“

Vokiorkestris esineb 15 orkestranti, lõpukontserdil võtavad vokihelinad oma improvisatsiooniks üle *Laura Põldvere ning Ivi Rausi*, kes loovad inimhääle ja elektroonikaga helide maailma, mis polegi pelgalt enam laulmine, vaid midagi täiesti uut. Nii loovad „vokkivad“ orkestrandid koos solistidega ainulaadse ja kordumatu teose, mida samal moel ei esitata seda enam kunagi.

Festivali avab 11. juulil linna läbiv ronkäik ning kell 19 algav avakontsert. Meid on lubanud külastada Puerto Rico rühm **Agrupacion Folklorica Elmyrba**, kes toob kaasa ka salsahelid, Portugalis tegutsev **Grupo Folclórico de Viana do Castelo** tutvustab sealseid tantse ja laule, Keenia folkloorirühm **Sanalimu** omakorda Aafrika rahvaste kultuuri. Läti rahvatantsu puhtuse ja noorusliku särtsu toob kindlasti kaasa tantsurühm **Skalbe** tudengipealinnast Jelgavast. Turu linna **Rahvatantsusõprade Seltsi** repertuaar koosneb põhiliselt traditsioonilistest rahvatantsudest, -mängudest ja -lauludest aga ka seatud tantsudest, mille on loonud külalisõpetajad. Väikese mägise maa Nepaali kultuuri pakub festivalil **Rodhighar Nepal**. Muidugi pakuvad neile kaugetele külalistele nii festivali vabakui pealaval lisa üle 20 tantsurühma Eestist.

Lisaks annab Katariina kirikus kontserdi rahvusvaheliselt tunnustatud kitarrist **Jason Carter** Inglismaalt. Tegu on maailmaränduriga, kes viimase 20 aasta jooksul on esinenud rohkem kui 90 riigis, sealhulgas Iraagis, Afganistanis, Usbekistanis, Pakistanis, Põhja-Koreas ja Põhja-liri kriisipiirkonnas. Tema lood on inspireeritud kõrbetormidest ja talvekaamosest, arvopärdilikest vaikusevärvidest ja idamaa meloodiamustritest.

Festivali ajal toimub Võru Kandle tantsurühmade lavastuse **“Ennemuistsed mängud”** esietendus. Etendus ühendab Kreutzwaldi poolt eestindatud muinasjuttude uitmotiivid Eesti folkloorse tantsupärandi ja kombestikuga. Käsikirja autor on Silvi Jansons, lavastaja **Maire Udras**. Etendust saadavad muusikaliselt Toomas Oks, Toomas Ojasaar, Kristi Kool, Henrik Hinrikus, Katrin Soon.

Iga festival toob endaga kaasa midagi uut... aga säilitab ka vana ja hea. Seetõttu jätkame nii traditsiooniliste kontserdite, Marju Kõivupuu kultuuribussiga mööda Vana Võrumaad, laste Päikesepeoga, erinevate töötubadega. Reedel tantsitab festivalikülalisi ansambel Apelsin, laupäeval Tuulelõõtsutajad.

Lisaks traditsioonilistele kontsertidele Võrus ja maakonna erinevais paigus kätkeb suvine festivaliprogramm Tänavatantsu, publiku ja esinejate ühised õhtulaule, Eestimaa kuulsaima lõõtsameistri, Võrumaalt pärit August Teppo nimelist eesti lõõtsa võistumängimist, töötubasid, käsitöölaata, laupäevast tantsuorienteerumist, Portugali rahvuslõunat, öökino. Kes soovib nautida täiel rinnal festivalipäevi, võiks soetada endale festivalipassi Piletilevist. Pass maksab kuni juuni lõpuni 20 eurot ja alates 1. juulist 28 eurot. See on vähemalt kaks korda vähem kui ostes 30le festivalikontserdile eraldi piletit.

Lisa www.vorufolkloor.ee

KADRI VALNER

LASTE OMA FOLK II

Laste oma folk II on pärimusmuusika üritus Järvamaal, kus musitseerivad noored muusikud üle Eesti. Esimest korda toimus see mullu suvel tänu pärimusmuusikat armastavate inimeste entusiasmile. Need inimesed olid Kristi Alas, Kaarin Aamer, Tiinamai Keskpai, Ruti ja Mart Einpalu.

Ka sel suvel saavad noored nelja päeva jooksul pärimusmuusika koosmängimise ja esitamise praktilisi kogemusi. Õpitakse viiulit ja väikekannelt, tantsitakse, lauldakse, räägitakse lugusid ning tehakse nii mõndagi põnevat koos kogunud pärimus-

muusikutega. Õpitubade aluseks on kuulamisele, matkimisele ja mälule toetuv meetod. Loodame väga, et koos olles tugevneb laste ja noorte side eesti rahva pärimuslugude, -tantsude ja -muusikaga.

Laste oma folk II toimub 27.-30. juunini. Vaata lisa www.muusikaait.ee.

VIII MÄRJAMAA FOLK 31. JUULI – 4. AUGUST

Märjamaa Folk toimub juba kaheksandat korda! Festivali põhieesmärk on hoida traditsioonilist kultuuri ja tagada selle püsijäämine, samuti tutvustada teiste rahvaste kultuure. Folgi ajal on võimalik nautida külaliskollektiivide esinemisi mitte ainult Märjamaal, vaid ka maakonna teistes paikades. Traditsiooniks on muutunud festivaliklubid, kus folgil osalevad grupid õpetavad kõigile oma maa rahvatantse.

Lisaks mitmetele kontsertidele pakub folk võimalust osaleda viiuli- ja löötsalaagris, võtta osa erinevatest käsitöö valmistamise töötubadest, käsitöölaadast ja vanade autode näitusest. Festival lõppeb finaalkontserdiga lauluväljakul.

KAVA

Kolmapäeval, 31. juulil

18.00 XVI Märjamaa päevade ja VIII Märjamaa folgi avamine

21.00 Ansambel Svjata Vatra kontsert keskväljakul

Neljapäeval, 1. augustil

Külaliskollektiivide kontserdid maakonna eri paikades

Festivaliklubi

Reedel, 2. augustil

Märjamaa keskväljakul laste-ja noortepäev

Külaliskollektiivide esinemised Rapla maakonna eri paikades

Festivaliklubi

Laupäeval, 3. augustil

Spordipäev, käsitöölaad, rongkäik, festivali peakontsert lauluväljakul

Simman ansambliga Kukerpillid

Pühapäeval, 4. augustil

Löötspillipäev Naistevallas Jäntsi- Jaani talus

LÜHIDALT

*13. juulil kell 13 toimub rahvatantsurühma **Tuurit-Tuurit sünnipäevakontsert** Pärnus, Steineri aias. Pidu on tasuta kõigile huvilistele. Lisa www.tuurit-tuurit.ee.

* 9.-11. augustil toimub 2014. aasta **Pillipeo õppelaager**, kuhu oodatakse Pillipeol osalevaid rahvamuusikakollektiive ja üksikpillimehi. Laagris tegeletakse 2014. aasta Pillipeo repertuaari omandamise ja viimistlemisega, viiakse läbi õpitubasid pilliliikide kaupa ning harjutatakse koosmängu ühisorkestrina. Toimuvad õpitoad ja ka vabas vormis koos musitseerimine. Laager lõpeb avaliku kontserdiga Pärnu spordihallis. Osalevad kollektiivid saavad esineda ka samal ajal Pärnus toimuval festivalil "Augustiunetus".
Täpsem informatsioon: Juhan Uppin 50 61 336

*15.-17. augustil toimub Lõuna-Eestis **VI Rahvapärимuse suvekool**, kuhu Eesti Rahvapärимuse Kool kutsub huvilisi koos laste ja sõpradega looduses laulma, mängima ja käsitööd tegema. Lisa www.rahvakultuur.ee

*17. augustil toimub **II Vargamäe võistutantsimine**. Segarahvatantsurühmadelt oodatakse rahvaliku viisi järgi esitatud Eesti pärимuslike sugemetega omaloomingulist tantsu. Tants ei pea olema uus, kuid ei tohi olla omaloomingu konkurssidel tunnustust saanud. Oluline on, et see on rühma enda tants. Päev lõppeb simmaniga koos ansambliga VLÜ ehk Väikeste Lõõtspillide Ühing. Päeva pikkus ja muuseumi territoorium seavad omad piirangud, maksimaalselt saab osaleda 15 rühma. Lisa <http://tammsaare.albu.ee>

AUGUST PULSTI ÕPISTU OOTAB SUVISTELE KURSUSTELE

Festivalikursus: "Tantsi mu pilli järgi"

22.-24.juulil Viljandi Waldorfkoolis, Lutsu tn 3, Viljandi

Juhendaja: Maarja Nuut

Tantsija pill on tema keha. Aga mida teeb pillimängija keha? Nii nagu tantsija kasutab oma keha instrumendina, muudab pillimehe keha kasutamise viisi tema instrumendi häält.

Kursusele on oodatud pillimängijad, tantsijad ja õpetajad.

Festivalikursus: "Laulukursus"

22-24.juulil 2013 Viljandi Waldorfkoolis, Lutsu tn 3, Viljandi

uhendaja: Janika Oras

Rituaalides saavad kokku inimesed, laulud, kohad ja olukorrad. Alustame rituaaliteemat inimestest – laulikute, kelle laul ja isiksus pidid olema nii mõjuvad, et rituaal toimuks ja toimiks. Millised nad olid inimestena, mis tegi neist laulikud ja kas tipploojad olid minevikus teistsugused kui tänapäeval?

Rahvalaulud maaõhus

21. - 23. august 2013 Pirruusaare talus (Ähijärve küla, Antsla vald, Võrumaa)

Regilaul, lõppriimiline rahvalaul, laulumängud. Rahvalaulude õppimine nendele lauludele omases keskkonnas; maal ja metsas, aidatrepil ja kiigel. Rahvalaulud erinevate tegevuste saateks, hõlbustamiseks, iluks. Juhendab Celia Roose.

Nende kursuste kohta saab lisateavet August Pulsti õpistu kodulehelt www.folk.ee

JÄTKUB MAIE ORAVA MEISTRIKLASS

ERRS ja Rahvakultuuri Keskus jätkavad tantsuansambel Tarvanpää kauaaegse kunstilise juhi, meeste tantsupidude idee autori ja pealavastaja ning tunnustatud tantsulooja Maie Orava koolituste sarja. Järjekorras teine kursus käsitleb lähemalt tantsu loomise protsessi ideest teostuseni.

Maie Orava Meistriklassi "Tantsu loomine" saate registreerida aadressil: rahvatantsukeskus@gmail.com kuni 26. augustini.

RAHVAKULTUURI KESKUS OOTAB KURSUSTELE

Rahvarõivaste valmistajate kool

- Eesmärk ja sisu:** ERMi rahvarõivavaramu kasutamisevõimaluste teadvustamine. Paikkondliku rõivastuse valmistamise, kandmisviiside ja traditsioonide uurimine. Kodukoha rahvarõivakostüümi valmistamine
- Sihtgrupp:** rahvarõivaste valmistajad, käsitööringide juhendajad, õpetajad, rahvakultuuriühenduste liikmed jt huvilised
- Toimumise ajad:** 7. september 2013 - mai 2015, (üks kord kuus laupäeval-pühapäev)
- Toimumise koht:** Eesti Rahva Muuseumi näitusemaja, Kuperjanovi 9, Tartu
- Õpetajad:** Reet Piiri, Silvi Allimann, Virve Valtmann-Valdson, Piia Rand
- Kursuse tasu:** Kokku 2 aastat orienteeruvalt 600€, (maksmine osade kaupa); 2013. aastal toimuvate õppuste eest (I semester) 150€
- Koolitusjuht:** Age Raudsepp Age.Raudsepp@erm.ee, tel 55663661
- Registreerumine:** tel 600 9291 või e-posti aadressil keskus@rahvakultuur.ee;
- Koostööpartnerid:** ERM, Tartumaa Rahvakultuuri Keskseits

Kursus Väikekannel õpetaja abilisena (Võrus)

- Eesmärk:** Väikekandle kasutamisevõimalused laste arendamisel, populariseerida väikekandle mängimist tegevustes eelkooli- ja algkooliealiste lastega
- Sihtgrupp:** lasteaia- ja kooliõpetajad, pärimuskultuuri huvilised
- Kursuse kestus:** 24. september 2013 – veebruar 2014, kaks korda kuus kell 15 – 19.30
- Läbiviimise koht:** Võru Loovuskool (Lembitu 2, Võru)
- Õpetaja:** Milja Udras
- Kursuse tasu:** täpsustub septembriks
- Registreerumine:** 55603891 milja.udras@gmail.com kuni 17.septembrini
- Koostööpartner:** MTÜ Hilaro

Õppepäevad eakate tantsuringide juhendajatele

- Eesmärk ja sisu:** Nõuanded ja praktiline tantsuõpetus, mis aitab siduda läbi tantsu erinevaid põlvkondi. Sisuks tantsud ja laulumängud sүgiseste rahvakalendri tähtpäevade tähistamisel, erinevate autorite tantsud, tervis ja liikumine
- Sihtgrupp:** eakate tantsuringide juhendajad, tantsuõpetajad
- Kursuse kestus:** kaks päeva: 17.-18. september 2013
- Õpetajad:** Maie Orav, Helgi Taelma jt.
- Läbiviimise koht:** Rahvakultuuri Keskus (Vilmsi 55, Tallinn)
- Koolitusjuht:** Ülle Feršel
- Kursuse tasu:** 50€ (ERRS liikmetele soodustus 10%)
- Registreerumine:** tel 600 9291 või e-posti aadressil keskus@rahvakultuur.ee kuni 3. 09
- Koostööpartner:** ERRS

Tallinna lõõtsaklubi koolitus

- Eesmärk:** Lõõtsatraditsiooni jätkamine noorte ja alustavate pillimängijate hulgas
- Sisu:** suure ringi õpitoad paralleelselt lühikeste individuaaltundidega
- Sihtgrupp:** Tallinna ja Põhja-Eesti lõõtspillimängijad ja huvilised
- Toimumise aeg:** 2 korda kuus kolmapäeviti kell 19.00 – 21.15 alates 25.septembrist
- Läbiviimise koht:** Rahvakultuuri Keskus (Vilmsi 55, Tallinn)
- Õpetajad:** pillimeistrid ja pillimehed, kes aktiivselt mängivad ning on lõõtskogukonnas eeskujuks
- Eestvedaja:** Juhan Uppin 506 1336 juhanuppin@gmail.com
- Koostööpartner:** ERRS

PALJU ÕNNE!

- 1.07 Varje Paaliste 50
3.07 Mae Viires 40
4.07 Anu Koiduaru 50
6.07 Eve Rink 45
10.07 Annika Iin 75
10.07 Heli Tammai 65
11.07 Meeli Kadaja 75
18.07 Tiina Malkov 55
13.07 Ado Lõhmus 30
31.07 Merle Määr 40
1.08 Vaike Podar 55
2.08 Anu Tamm 55
4.08 Maie Tammemäe 70
9.08 Aime Koger 55
10.08 Kätlin Merisalu 25
11.08 Angela Arraste 60
16.08 Aime Reier 50
19.08 Jaan Roos 30
21.08 Tiina Kull 30
24.08 Ülle Jaeger 60
28.08 Karin Sarapuu 55
29.08 Kati Kurim 35
30.08 Silja Tofri 45
31.08 Vaido Toomsar 45
5.09 Tanel Vahi 25
6.09 Marve Juursalu 40
14.09 Rauno Zubko 25
21.09 Kärt Vuks 50
25.09 Eha Niglas 55
25.09 Ester Tamm 25
29.09 Voldemar Berelkovski 75
30.09 Aili Möller 60

Järgmine ERRSi Teataja ilmub septembris. Head suve!